

Brüssel, 19. detsember 2016
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2013/0140 (COD)

10755/1/16
REV 1 ADD 1

AGRI 381
VETER 66
AGRILEG 103
ANIMAUX 19
SAN 286
DENLEG 65
PHYTOSAN 18
SEMENCES 9
CODEC 985
PARLNAT 365

NÕUKOGU PÕHJENDUSTE KAVAND

Teema: Nõukogu esimese lugemise seisukoht eesmärgiga võtta vastu EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatermise ja loomade heaolu, taimetermise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus)

- Nõukogu põhjendused
- Vastu võetud nõukogus 19. detsembril 2016

I. SISSEJUHATUS

1. Komisjon esitas 6. mail 2013 Euroopa Parlamendile ja nõukogule eespool nimetatud ettepaneku,¹ mis põhineb Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 43 lõikel 2, artiklil 114 ja artikli 168 lõike 4 punktil b (seadusandlik tavamenetlus).
2. Euroopa Parlament võttis oma esimese lugemise seisukoha vastu 15. aprillil 2014². Konsulteriti Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ning Regioonide Komiteega ja nad esitasid oma arvamuse vastavalt 16.–17. oktoobril 2013 ja 29. novembril 2013.
3. Ühine veterinaarekspertide ja fütosanitaarekspertide töörühm, juhtivate veterinaarametnike töörühm ja põllumajandusnõunike/-atašeede töörühm vaatasid ettepanekut erinevate eesistumisperioodide ajal läbi 37 korral.
4. Alaliste esindajate komitee (COREPER I) leppis kokku esialgsetes läbirääkimisvolitustes, mille nõukogu kiitis seejärel 26. oktoobril 2015. aastal heaks kui üldise lähenemisviisi³. Neid volitusi muudeti täiendavalt 18. mail 2016. aastal⁴ ja 10. juunil 2016. aastal⁵.
5. Pärast mitmeid tehnilisi kohtumisi ja mitteametlikke kolmepoolseid kohtumisi, mis toimusid Luksemburgi ja Madalmaade eesistumisperioodil, saavutasid kaasseadusandjad 15. juunil 2016. aastal kümnenda kolmepoolse kohtumise raames kompromissteksti suhtes esialgse kokkuleppe, eesmärgiga saavutada varane teise lugemise kokkulepe. Alaliste esindajate komitee (COREPER I) kinnitas kompromissteksti 22. juunil 2016⁶.

¹ 9464/13 + ADD1 + ADD 2.

² 8304/14.

³ 13242/15+ 13181/15 + 13209/15.

⁴ 8121/16+ ADD1 – ADD5.

⁵ 8346/16.

⁶ 10248/16 + ADD1.

6. Euroopa Parlamendi keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni esimees saatis 12. juulil 2016 alaliste esindajate komitee eesistujale kirja, milles märkis, et juhul kui nõukogu võtab vastu oma esimese lugemise seisukoha vastavalt kirjale lisatud tekstile, soovib ta täiskogul nõukogu seisukoha pärast teksti õiguskeelelist kontrolli parlamendi teisel lugemisel muudatusteta vastu võtta.
7. Nõukogu saavutas 10. oktoobril 2016. aastal kompromissteksti suhtes poliitilise kokkuleppe⁷.

II. EESMÄRK

Kavandatava määruse üldeesmärk on lihtsustada ja tõhustada kehtivat, määrusel (EÜ) nr 882/2004 põhinevat õigusraamistikku, hõlmates peaaegu kõik toidutarneahela sektorid ametlike kontrollide suhtes kohaldatavate ühtsete eeskirjadega; mõnes sektoris, näiteks taimetervis, taimne paljundusmaterjal, loomsed kõrvalsaadused või mahepõllumajanduslik tootmine, kehtivad praegu eraldi kontrollieeskirjad. Määruse eesmärk on samuti parandada liikmesriikide poolt toidutarneahelas tehtavate ametlike kontrollide tõhusust, et võimaldada kiiret reageerimist kriisiolukordades, minimeerides seejuures ettevõtjatele langevat halduskoormust; selleks nähakse määrusega ette, et selliseid kontrolle tehakse kõigi ettevõtjate suhtes lähtuvalt riskidest ja asjakohase sagedusega.

III. NÕUKOGU ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

1. Üldine märkus

Kompromisstekst, mille suhtes saavutati nõukogus poliitiline kokkulepe, kajastab täielikult kaasseadusandjate vahel saavutatud kokkulepet. Selles on säilitatud komisjoni ettepaneku eesmärgid ning samal ajal on võetud arvesse ka Euroopa Parlamendi esimesel lugemisel vastu võetud kõige olulisemaid muudatusettepanekuid.

⁷ 12175/16 + ADD1.

2. Peamised küsimused

a) Kohaldamisala

Komisjon tuletas meelde, et kuigi määruses (EÜ) nr 882/2004 on sätestatud sööda- ja toidualaste õigusnormidega ning loomatervist ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjadega hõlmatud sektorites tehtavate ametlike kontrollide üldine raamistik, on loomatervise eesmärgil tehtavad kontrollid (mida tehakse nii seoses omamaiste kui ka imporditud kaupadega) ja veterinaaravimite jääkide tuvastamiseks tehtavad kontrollid ajaloolistel põhjustel endiselt reguleeritud eraldi. Komisjon märkis samuti, et teatavates muudes toidutarneahela sektorites, s.t taimetervis, taimne paljundusmaterjal ja loomsed kõrvalsaadused, tehtavad kontrollid ei kuulu määruse (EÜ) nr 882/2004 kohaldamisalasse ja nende jaoks töötati välja spetsiaalsed eraldiseisvad valdkondlikud korrad. Sellest tulenevalt tegi komisjon ettepaneku laiendada määruse (EÜ) nr 882/2004 kohase kehtiva õigusraamistiku kohaldamisala, et lisada sellesse ka nimetatud sektorid ning et oleks selge, et hõlmatud on ka mahepõllumajanduslik tootmine, kaitstud päritolunimetused, kaitstud geograafilised tähised ja garanteeritud traditsioonilised tooted ning geneetiliselt muundatud organismid (GMOd).

Nõukogu leidis, et praeguses etapis on ennatlik lisada käesolevasse määrusesse taimse paljundusmaterjali suhtes kohaldatavad ametlikud kontrollid, kuni komisjon ei ole esitanud uut ettepanekut taimse paljundusmaterjali kohta. Nõukogu nõustus piiritlema, et tahtlikult keskkonda viidud GMOde suhtes kohaldatakse ametlikke kontrolle üksnes juhul, kui keskkonda viimine toimub toidu ja sööda tootmise eesmärgil, ning jätma välja pestitsiididega töötlemise seadmete suhtes kohaldatavad erikontrollid. Peale selle selgitas nõukogu, et kuigi käesolevat määrust ei tohiks kohaldada määruse (EL) nr 1308/2013 (põllumajandustoodete ühine turukorraldus) täitmise kontrollimise suhtes, tuleks seda kohaldada juhul, kui määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 89 kohaste kontrollide käigus tehakse kindlaks, et seoses turustusnormidega on toime pandud pettus või tegutsetud ebaausalt.

b) Ametlike kontrollide rahastamine

Kuigi komisjoni ettepanekus säilitati kehtiv üldpõhimõte, et asjakohased rahalised vahendid ametlike kontrollide jaoks peaksid eraldama liikmesriigid, tehti ka ettepanek laiendada praegu kehtivat lõivude või tasude kogumise kohustust, nii et määrusega reguleeritud valdkondades kogutaks lõive või tasusid mitte ainult mõnelt ettevõtjalt, vaid kõigilt ettevõtjatelt. Eesmärk oli katta kõik ametlike kontrollide läbiviimisega kaasnevad kulud kõigist sektoritest, nähes ette erandid mikroettevõtjate jaoks. Komisjon ei teinud ettepanekut säilitada praegused tasemed, mis on fikseeritud seoses nende ettevõtjate kohustusliku kontrolliga, kes käitlevad liha, kalatooteid ja piima, ning seoses söödakäitlemisettevõtjate heakskiitmise ja (enamiku) piiripunktis tehtavate kontrollidega. Selle asemel tehti ettepanek, et need tasemed kehtestavad liikmesriigid ühtsete ja läbipaistvate meetodite alusel.

Nõukogu leidis, et kohustuslike lõivude ja tasude süsteemi kohaldamisala muuta ei ole vaja ning et kehtivad kindlaksmääratud tasemed tuleks säilitada, sest süsteem toimib üldiselt rahuldavalt. Nõukogu leppis siiski kokku, et need liikmesriigid, kes soovivad koguda lõive või tasusid kantud kulude tasemel, mitte fikseeritud tasemel, peavad järgima kulude katmist ja arvutusmeetodeid käsitlevaid harmoneeritud eeskirju. Nõukogu leppis samuti kokku, et liikmesriikidel peaks olema kohustus suurendada lõivude ja tasude arvutamise, kogumise ja kehtestamise ning asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimise läbipaistvust.

c) Veterinaarjärelevalve ametniku roll

Komisjon tegi ettepaneku kasutada paindlikku lähenemisviisi, mis võimaldab liikmesriikidel määrata töötajad, kes on nende arvates kõige paremini kvalifitseeritud ametlikke kontrole tegema, pannes samas neile kohustuse pakkuda asjakohast koolitust kõigile töötajatele.

Nõukogu leppis kokku, et selleks et tagada ametlike kontrollide tõhus korraldus, peaks liikmesriikidel olema õigus otsustada, millised töötajad sobivad kõige paremini kõnealuste kontrollide tegemiseks, eeldusel et on tagatud inimeste ja loomade tervise ja loomade heaolu kaitse kõrge tase kogu toidutarneahelas ning järgitakse rahvusvahelisi standardeid ja kohustusi.

Nõukogu pidas siiski vajalikuks, et liikmesriikidele kehtestataks kohustus pöörduda veterinaarjärelevalve ametniku poole sellistel teatavatel juhtudel, kui ametliku kontrolli tulemuste usaldusväärsuse tagamiseks on vaja veterinaarjärelevalve ametniku spetsiifilisi oskusi (s.t elusloomade, liha ja mõne muu loomset päritolu toote kontrollimine). Nõukogu arvates ei tohiks sellega piirata liikmesriikide võimalust kasutada veterinaarjärelevalve ametnikke (sealhulgas kodulindude ja jäneseliste suhtes tehtavate ametlike kontrollide puhul) või teisi spetsiaalselt määratud isikuid ka juhul, kui see ei ole käesoleva määruse kohaselt nõutud.

d) Delegeeritud volitused ja rakendamisvolitused

Kavandatav akt kujutab endast raammäärust, millega antakse komisjonile volitused määrata kindlaks paljud selle üksikasjad delegeeritud õigusaktide ja/või rakendusaktide teel.

Ettepaneku nõukogus läbivaatamise käigus pöörati erilist tähelepanu kavandatavatele komisjoni volitustele. Kuigi nõukogu ei seadnud raammääruse põhimõtet vaidluse alla ega soovinud seda muuta, sõnastati paljud artiklid siiski ümber nii, et komisjoni volitusi paremini piiritleda.

Peale selle lisas nõukogu alusakti mitmeid olulisi elemente seoses sätetega, mis käsitlevad teatavates valdkondades tehtavate ametlike kontrollidega seotud täiendavaid erinorme (artiklid 18–27), nt inimtoiduks ettenähtud liha tootmine, loomade heaolu, taimekaitsevahendid või taimetervis, ning nägi ette komisjoni asjakohased volitused.

Lisaks kehtestati üleminekuperioodid eesmärgiga tagada, et rida olulisi delegeeritud õigusakte ja rakendusakte, mis on vajalikud määruse nõuetekohaseks kohaldamiseks, võetakse vastu enne määruse kohaldamise kuupäeva. Selle eesmärk on tagada, et need kehtivad sätted, mis tuleb asendada eespool nimetatud õigusaktidega, kehtivad jätkuvalt seni, kuni komisjon on nimetatud õigusaktid vastu võtnud. Need õigusaktid tuleb vastu võtta võimalikult kiiresti ja hiljemalt kolme aasta jooksul alates määruse kohaldamise kuupäevast. See tagab ajaliste lünkade puudumise, jättes samas komisjonile piisava aja nimetatud õigusaktide koostamiseks.

e) Rikkumistest teatamine

Euroopa Parlamendi tungival taotlusel leppis nõukogu kokku, et käesolevasse määrusesse lisatakse sätteid, millega kohustatakse liikmesriike kehtestama mehhanismid, mis võimaldavad teatada käesoleva määruse tegelikust või võimalikust rikkumisest, teha selliste teadete suhtes järelkontrolli ning kaitsta rikkumistest teatavaid isikuid kättemaksu, diskrimineerimise või ebavõrdse kohtlemise eest (artikkel 140).

IV. KOKKUVÕTE

Nõukogu esimese lugemise seisukoht kajastab täielikult kahe kaasseadusandja vahel saavutatud kokkulepet, nagu kinnitati Euroopa Parlamendi keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni esimehe 12. juuli 2016. aasta kirjas alaliste esindajate komitee eesistujale. Seejärel kinnitas nõukogu kõnealuse seisukoha poliitilise kokkuleppe vastuvõtmisega 10. oktoobril 2016.
